

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Обавезни сте да приликом дозвољених радњи, у свом производу или апликацији наведете извор података.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

ГОДИНА/YEAR XI

САРАЈЕВО, 12. 1. 2023.

БРОЈ/NUMBER 1

НАУКА, ТЕХНОЛОГИЈА И ДИГИТАЛНО ДРУШТВО

SCIENCE, TECHNOLOGY AND DIGITAL SOCIETY

Истраживање и развој, 2021

Research and development, 2021

На пословима истраживања и развоја у Босни и Херцеговини 2021. године биле је запослено 2 492 лица, са пуним и краћим од пуног радног времена, од чега је 1 286 жена (51,6%). Изражено еквивалентом пуне запослености, на пословима истраживања и развоја било је запослено 1 928,1 лица.

Од укупног броја запослених, највеће учешће имају истраживачи (77,4%), техничко особље (10,1%) и остало особље (12,5%). Удио жена међу истраживачима је 49,2%. Највећи број истраживача запослен је у сектору високог образовања (84,2%), пословном сектору (9,1%), државном сектору (6,7%), док у непрофитном сектору нема запослених истраживача.

На основу уговора о дјелу или ауторског уговора на пословима истраживања и развоја, ангажовано је 270 лица, од чега је удио жена 38,5%. Изражено еквивалентом пуне запослености, на пословима истраживања и развоја је ангажовано 114 лица. Од укупног броја ангажованих 229 је истраживача (84,8%).

Бруто издаци за истраживање и развој у 2021. години износили су 74 513 000 КМ, од тога су текући трошкови износили 62 018 000 КМ (83,2%), а инвестициони издаци 12 496 000 КМ (16,8%). Од средстава за истраживање и развој 39,5% су властита средства, док је 43,1% средстава добијено од државе и осталих нивоа управе.

Укупан број истраживачких радова је 911, од чега је највећи број радова из Инжењерства и технологије са удјелом од 22,3%.

Од укупно броја посматраних јединица које су у 2021. години обављале дјелатност истраживања и развоја 41,7% су из сектора високог образовања, 30,0% из државног сектора, и 28,3% из пословног сектора.

In 2021. there were 2 492 persons employed in research and development in Bosnia and Herzegovina, in full-time and part-time employment, of which 1 286 were women (51.6%). Expressed by full-time equivalent, there were 1 928.1 persons employed in research and development.

Out of the total number of employees, the largest share belongs to researchers (77.4%), technical staff (10.1%), and other staff (12.5%). The share of women among researchers is 49.2%. The largest number of researchers are employed in the higher education sector (84.2%), the business sector (9.1%), the public sector (6.7%), while there are no employed researchers in the non-profit sector.

Under service contract and copyright agreement in research and development were hired 270 persons, out of 38.5% were women. Expressed in full-time equivalent, 114 people were engaged in research and development. Out of the total number of engaged, 229 are researchers (84.8%).

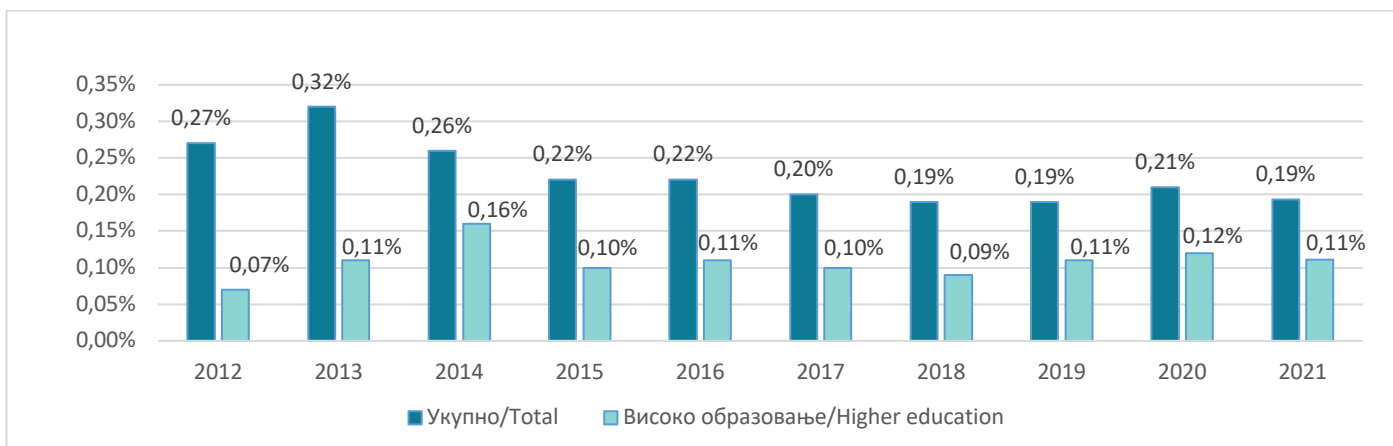
Gross domestic expenditures for research and development in 2021. amounted to 74 513 000 BAM, of which current expenses were 62 018 000 BAM (83.2%), and investment expenditures were 12 496 000 BAM (16.8%). From the funds for research and development, 39.5% are own funds, while 43.1% are funds received from the state and other levels of government.

The total number of research work is 911, of which the largest number of research work is from Engineering and Technology sciences with a share of 22.3%.

Out of the total number of observed units that performed research and development activities in 2021. 41.7% are from the higher education sector, 30.0% are from the state sector, and 28.3% are from the business sector.

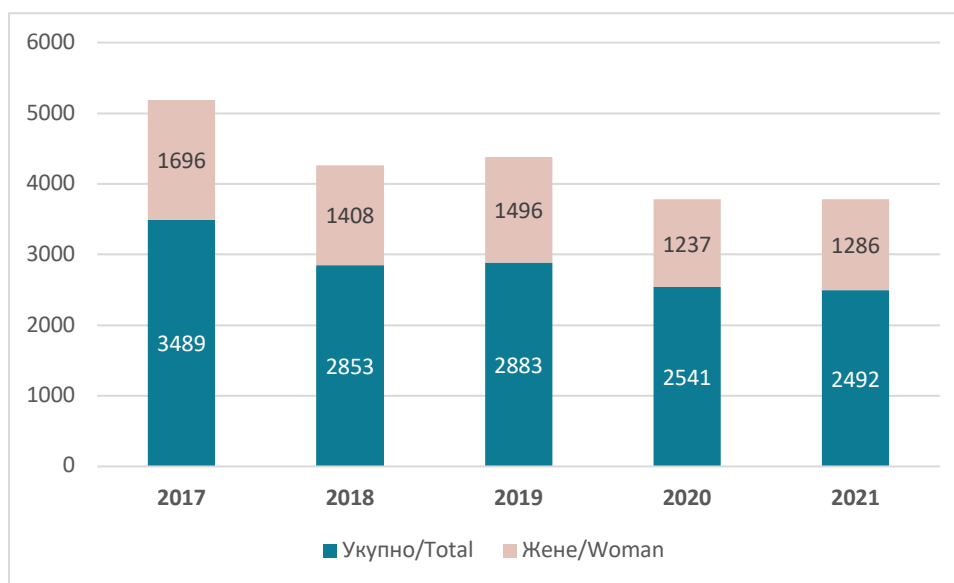
Г1. Издаци за истраживање и развој као удио у БДП-у (%), 2012-2021

Research and development expenditure as a proportion of GDP (%), 2012 -2021

Г2. Запослени на пословима ИР-а према полу, 2017-2021

Persons employed in research and development by sex, 2017-2021

1. ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА (ИР)

PERSONS EMPLOYED IN RESEARCH AND DEVELOPMENT (R&D)

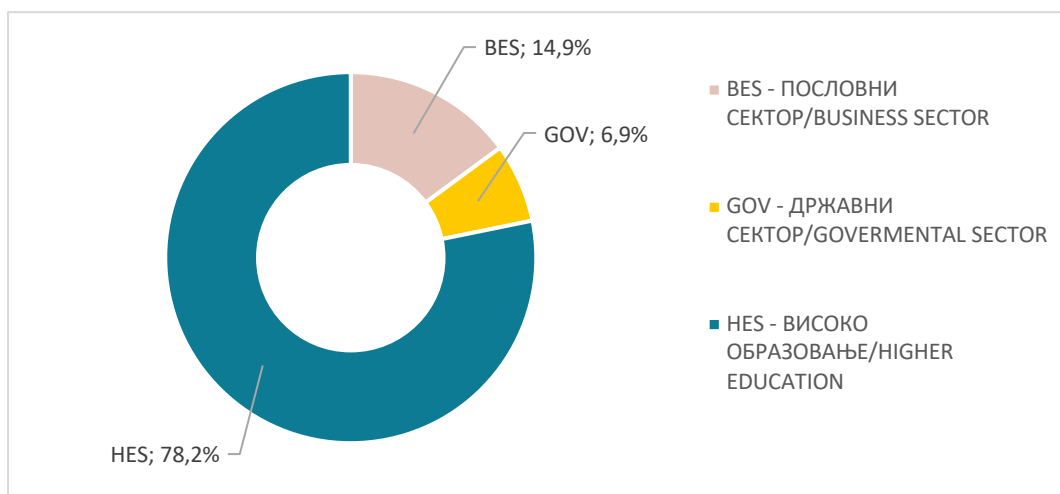
1.1. ЗАПОСЛЕНИ СА ПУНИМ И КРАЋИМ ОД ПУНОГ РАДНОГ ВРЕМЕНА НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРУ И ПОЛУ, 2021. (број лица)

PERSONS EMPLOYED IN R&D WORKING FULL-TIME AND WORKING PART-TIME BY SECTOR AND SEX, 2021 (HC)

	Укупно <i>Total</i>		Са пуним радним временом <i>Working full-time</i>		Са краћим од пуног радног времена <i>Working part-time</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	2 492	1 286	1 622	871	848	400	TOTAL SECTORS
Истраживачи	1 928	948	1 214	630	695	305	Researchers
Техничко особље	251	134	196	106	55	28	Technicians
Остало особље	313	204	212	135	98	67	Other staff
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	371	195	340	183	31	12	BUSINESS SECTOR
Истраживачи	175	83	163	79	12	4	Researchers
Техничко особље	105	58	96	54	9	4	Technicians
Остало особље	91	54	81	50	10	4	Other staff
ДРЖАВНИ СЕКТОР	173	106	119	74	54	32	GOVERNMENTAL SECTOR
Истраживачи	129	82	94	61	35	21	Researchers
Техничко особље	11	5	10	5	1	-	Technicians
Остало особље	33	19	15	8	18	11	Other staff
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	1 948	985	1 163	614	785	371	HIGHER EDUCATION
Истраживачи	1 624	783	957	490	667	293	Researchers
Техничко особље	135	71	90	47	45	24	Technicians
Остало особље	189	131	116	77	73	54	Other staff
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR
Истраживачи	-	-	-	-	-	-	Researchers
Техничко особље	-	-	-	-	-	-	Technicians
Остало особље	-	-	-	-	-	-	Other staff

Г3. Структура запослености на пословима ИР-а према секторима, 2021

Structure of persons employed in R&D by sector, 2021

1.2. ЗАПОСЛЕНИ СА ПУНИМ И КРАЋИМ ОД ПУНОГ РАДНОГ ВРЕМЕНА НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА И ПОЛУ, ИЗРАЖЕНИ ЕКВИВАЛЕНТОМ ПУНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ (ФТЕ), 2021

PERSONS EMPLOYED IN R&D WORKING FULL-TIME AND WORKING PART-TIME BY SECTOR AND SEX, IN FULL-TIME EQUIVALENT (FTE), 2021

	Укупно <i>Total</i>		Са пуним радним временом <i>Working full-time</i>		Са краћим од пуног радног времена <i>Working part-time</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	1 928,1	1 007,4	1 622	871	306,1	136,4	TOTAL SECTORS
Истраживачи	1 459,5	730,1	1 214	630	245,5	100,1	<i>Researchers</i>
Техничко особље	219,5	119	196	106	23,5	13	<i>Technicians</i>
Остало особље	249,1	158,3	212	135	37,1	23,3	<i>Other staff</i>
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	352	188	340	183	12	5	BUSINESS SECTOR
Истраживачи	168,2	81,1	163	79	5,2	2,1	<i>Researchers</i>
Техничко особље	99,3	55,5	96	54	3,3	1,5	<i>Technicians</i>
Остало особље	84,5	51,4	81	50	3,5	1,4	<i>Other staff</i>
ДРЖАВНИ СЕКТОР	147,7	90,6	119	74	28,7	16,6	GOVERNMENTAL SECTOR
Истраживачи	110,8	70,7	94	61	16,8	9,7	<i>Researchers</i>
Техничко особље	10,6	5	10	5	0,6	-	<i>Technicians</i>
Остало особље	26,3	14,9	15	8	11,3	6,9	<i>Other staff</i>
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	1 428,4	728,8	1 163	614	265,4	114,8	HIGHER EDUCATION
Истраживачи	1 180,5	578,3	957	490	223,5	88,3	<i>Researchers</i>
Техничко особље	109,6	58,5	90	47	19,6	11,5	<i>Technicians</i>
Остало особље	138,3	92	116	77	22,3	15	<i>Other staff</i>
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR
Истраживачи	-	-	-	-	-	-	<i>Researchers</i>
Техничко особље	-	-	-	-	-	-	<i>Technicians</i>
Остало особље	-	-	-	-	-	-	<i>Other staff</i>

1.3. ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА, НАЧНОЈ ОБЛАСТИ И ПОЛУ, 2021

PERSONS EMPLOYED IN R&D BY SECTORS, FIELD OF SCIENCE AND SEX, 2021

	Запослени на пословима ИР-а, изражени бројем особа <i>Persons engaged in R&D, number of persons</i>				Запослени на пословима ИР-а, изражени еквивалентом пуне запослености <i>Persons engaged in R&D, in full time equivalent (FTE)</i>				
	Укупно <i>Total</i>		Истраживачи <i>Researchers</i>		Укупно <i>Total</i>		Истраживачи <i>Researchers</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	2 492	1 286	1 928	948	1 928,1	1 007,4	1 459,5	730,1	TOTAL SECTORS
Природне науке	161	88	109	58	94,1	49,9	61,6	31,1	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	1 089	500	819	342	860,2	397,3	641,5	272,3	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	417	259	371	227	239,6	162,3	213	143,6	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	242	126	149	74	242	126	149	74	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	568	309	472	245	480,8	267,9	389,6	207,1	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	15	4	8	2	11,4	4	4,8	2	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>

ПОСЛОВНИ СЕКТОР	371	195	175	83	352	188	168,2	81,1	BUSINESS SECTOR
Природне науке	16	5	9	1	16	5	9	1	Natural sciences
Инжењерство и технологија	270	148	140	73	254,2	141	136,4	71,1	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	70	39	19	8	70	39	19	8	Agricultural sciences
Друштвене науке	9	2	2	1	9	2	2	1	Social sciences
Хуманистичке науке	6	1	5	-	2,8	1	1,8	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ДРЖАВНИ СЕКТОР	173	106	129	82	147,7	90,6	110,8	70,7	GOVERNMENTAL SECTOR
Природне науке	28	17	13	8	19,6	11,9	9,1	5,6	Natural sciences
Инжењерство и технологија	48	26	33	17	33	15,7	20,2	8,1	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	88	60	80	55	86,5	60	78,5	55	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	9	3	3	2	8,6	3	3	2	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	1 948	985	1 624	783	1 428,4	728,8	1 180,5	578,3	HIGHER EDUCATION
Природне науке	117	66	87	49	58,5	33	43,5	24,5	Natural sciences
Инжењерство и технологија	771	326	646	252	573	240,6	484,9	193,1	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	329	199	291	172	153,1	102,3	134,5	88,6	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	172	87	130	66	172	87	130	66	Agricultural sciences
Друштвене науке	559	307	470	244	471,8	265,9	387,6	206,1	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences

1.4. ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА И ПОСТИГНУТОМ ОБРАЗОВАЊУ, ЕКВИВАЛЕНТ ПУНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ, 2021

PERSONS EMPLOYED IN R&D BY SECTORS AND ACHIEVED EDUCATION, IN FULL TIME EQUIVALENT (FTE), 2021

	Укупно <i>Total</i>	Докторанти <i>Doctoral</i>	Дипломанти и магистранти или еквивалент <i>Bachelor and master or equivalent</i>	Други степени образовања <i>Other level of education</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	1 928,1	1 004,9	856,9	66,3	TOTAL SECTORS
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	352	26,2	303,8	22	BUSINESS SECTOR
ДРЖАВНИ СЕКТОР	147,7	28,2	105,5	14	GOVERNMENTAL SECTOR
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	1 428,4	950,5	447,6	30,3	HIGHER EDUCATION
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR

1.5. ИСТРАЖИВАЧИ ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА И ПОСТИГНУТОМ ОБРАЗОВАЊУ, ЕКВИВАЛЕНТ ПУНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ (ФТЕ), 2021

PERSONS EMPLOYED IN R&D BY SECTORS AND ACHIEVED EDUCATION, IN FULL TIME EQUIVALENT (FTE), 2021

	Укупно <i>Total</i>	Докторанти <i>Doctoral</i>	Дипломанти и магистранти или еквивалент <i>Bachelor and master or equivalent</i>	Други степени образовања <i>Other level of education</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	1 459,5	998,8	459,1	1,6	TOTAL SECTORS
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	168,2	22,2	146	-	BUSINESS SECTOR
ДРЖАВНИ СЕКТОР	110,8	28,2	82,6	-	GOVERNMENTAL SECTOR
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	118,5	948,4	230,5	1,6	HIGHER EDUCATION
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR

1.6. ИСТРАЖИВАЧИ ЗАПОСЛЕНИ НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА И ПОСТИГНУТОМ ОБРАЗОВАЊУ, 2021 (број лица)

RESEARCHERS EMPLOYED IN R&D BY SECTORS AND ACHIVED EDUCATION, 2021(HC)

	Укупно <i>Total</i>		Докторанти <i>Doctoral</i>		Дипломанти и магистранти или еквивалент <i>Bachelor and master or equivalent</i>		Други степени образовања <i>Other level of education</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	1 928	948	1 177	539	745	408	6	1	TOTAL SECTORS
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	175	83	26	9	143	73	6	1	BUSINESS SECTOR
ДРЖАВНИ СЕКТОР	129	82	30	18	99	64	-	-	GOVERNMENTAL SECTOR
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	1 624	783	1 121	512	503	271	-	-	HIGHER EDUCATION
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR

1.7. ИСТРАЖИВАЧИ ЗАПОСЛЕНИ НА ИР-а ПРЕМА ГОДИНАМА СТАРОСТИ И ПОЛУ, 2021

RESEARCHERS EMPLOYED IN R&D BY AGE AND SEX, 2021

	Укупно <i>Total</i>		Пословни сектор <i>Business sector</i>		Државни сектор <i>Governmental sector</i>		Високо образовање <i>Higher education</i>		Непрофитни сектор <i>Non-profit sector</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО	1 928	948	175	83	129	82	1 624	783	-	-	TOTAL
мање од 25	27	17	4	3	2	2	20	12	-	-	under 25
25-34	351	175	26	13	20	15	303	147	-	-	25-29
35-44	598	305	57	28	41	23	499	254	-	-	35-39
45-54	531	272	44	23	34	22	450	227	-	-	45-49
55-64	374	164	43	15	32	20	306	129	-	-	55-59
65 и више	47	15	1	1	-	-	46	14	-	-	65 and older

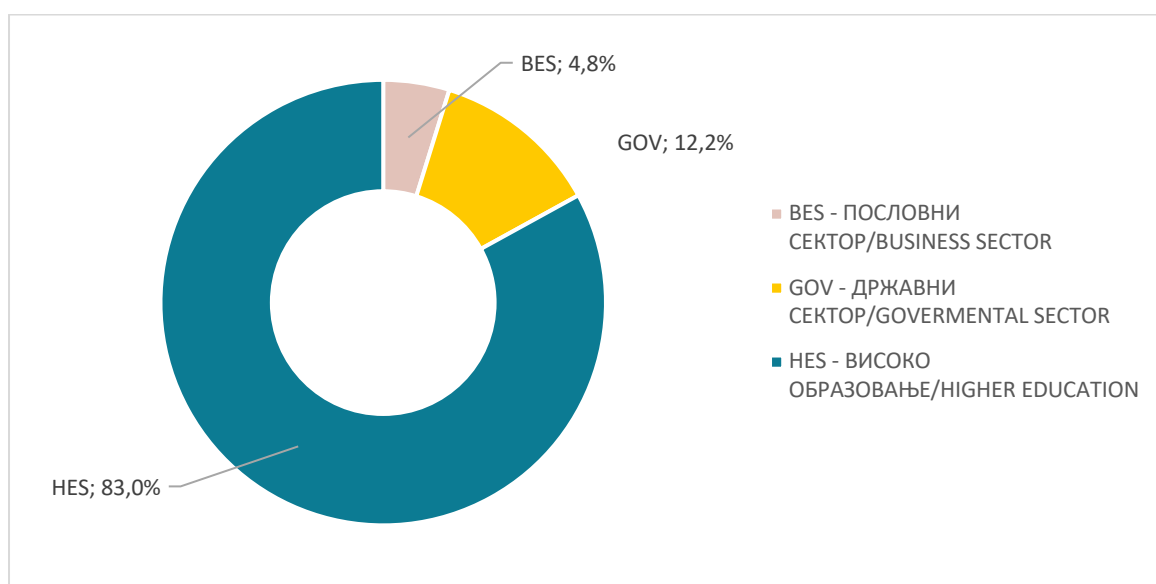
1.8. АНГАЖОВАНИ НА ОСНОВУ УГОВОРА О ДЈЕЛУ ИЛИ АУТОРСКОГ УГОВОРА НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА И ПОЛУ, 2021 (број лица)

EXTERNAL CONTRIBUTORS – RESEARCHERS HIRED IN R&D BY AGE AND SEX, 2021 (HC)

	Укупно <i>Total</i>		Са пуним радним временом <i>Working full-time</i>		Са краћим од пуног радног времена <i>Working part-time</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	270	104	26	8	244	96	TOTAL SECTORS
Истраживачи	229	89	20	4	209	85	Researchers
Техничко особље	22	9	2	1	20	8	Technicians
Остало особље	19	6	4	3	15	3	Other staff
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	13	4	8	4	5	0	BUSINESS SECTOR
Истраживачи	7	0	2	0	5	0	Researchers
Техничко особље	2	1	2	1	0	0	Technicians
Остало особље	4	3	4	3	0	0	Other staff
ДРЖАВНИ СЕКТОР	33	13	0	0	33	13	GOVERNMENTAL SECTOR
Истраживачи	22	11	0	0	22	11	Researchers
Техничко особље	3	0	0	0	3	0	Technicians
Остало особље	8	2	0	0	8	2	Other staff
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	224	87	18	4	206	83	HIGHER EDUCATION
Истраживачи	200	78	18	4	182	74	Researchers
Техничко особље	17	8	0	0	17	8	Technicians
Остало особље	7	1	0	0	7	1	Other staff
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR
Истраживачи	-	-	-	-	-	-	Researchers
Техничко особље	-	-	-	-	-	-	Technicians
Остало особље	-	-	-	-	-	-	Other staff

Г4. Структура ангажованих на пословима ИР-а према секторима, 2021

Structure of persons hired in R&D by sector, 2021

1.9. АНГАЖОВАНИ НА ОСНОВУ УГОВОРА О ДЈЕЛУ ИЛИ АУТОРСКОГ УГОВОРА, НА ПОСЛОВИМА ИР-а ПРЕМА СЕКТОРИМА, НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ И ПОЛУ, 2021

EXTERNAL CONTRIBUTORS – PERSONS HIRED IN R&D BY SECTORS, FIELD OF DEVELOPMENT AND SEX, 2021

	Ангажовани на пословима ИР-а, изражени бројем лица <i>Persons hired in R&D, number of persons</i>				Ангажовани на пословима ИР-а, изражени еквивалентом пуне запослености <i>Persons hired in R&D, in full time equivalent (FTE)</i>				
	Укупно <i>Total</i>		Истраживачи <i>Researchers</i>		Укупно <i>Total</i>		Истраживачи <i>Researchers</i>		
	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	Свега <i>All</i>	Жене <i>Women</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	270	104	229	89	114	38,8	98,2	32,3	TOTAL SECTORS
Природне науке	41	11	35	7	23,5	7,5	17,5	3,5	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	39	12	38	12	27,2	7,7	26,7	7,7	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	37	24	34	21	3,7	2,4	3,4	2,1	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	77	30	59	24	20,8	8	17,5	6,9	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	38	14	36	14	27,5	10,1	25,5	10,1	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	38	13	27	11	11,3	3,1	7,6	2	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	13	4	7	-	9,1	4	3,1	0	BUSINESS SECTOR
Природне науке	6	4	-	-	6	4	-	-	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	1	-	1	-	0,3	-	0,3	-	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	1	-	1	-	1	-	1	-	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	5	-	5	-	1,8	-	1,8	-	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>
ДРЖАВНИ СЕКТОР	33	13	22	11	9,5	3,1	5,8	2	GOVERNMENTAL SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	33	13	22	11	9,5	3,1	5,8	2	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	224	87	200	78	95,4	31,7	89,3	30,3	HIGHER EDUCATION
Природне науке	35	7	35	7	17,5	3,5	17,5	3,5	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	38	12	37	12	26,9	7,7	26,4	7,7	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	37	24	34	21	3,7	2,4	3,4	2,1	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	77	30	59	24	20,8	8	17,5	6,9	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	37	14	35	14	26,5	10,1	24,5	10,1	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Humanities</i>

Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>NON-PROFIT SECTOR</i>
Природне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Natural sciences</i>
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Engineering and Technology</i>
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Medical and Health sciences</i>
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Agricultural sciences</i>
Друштвене науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Social sciences</i>
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Humanities</i>
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Multidisciplinary sciences</i>

2. НОВЧАНА СРЕДСТВА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ (ИР)

FINANCIAL EXPENSES FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT (R&D)

2.1. БРУТО ДОМАЋИ ИЗДАЦИ ЗА ИР ПРЕМА СЕКТОРИМА, НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ И ВРСТИ ТРОШКОВА, 2021

GROSS DOMESTIC EXPENDITURE FOR R&D BY SECTOR, FIELD OF SCIENCE AND TYPE OF COSTS, 2021

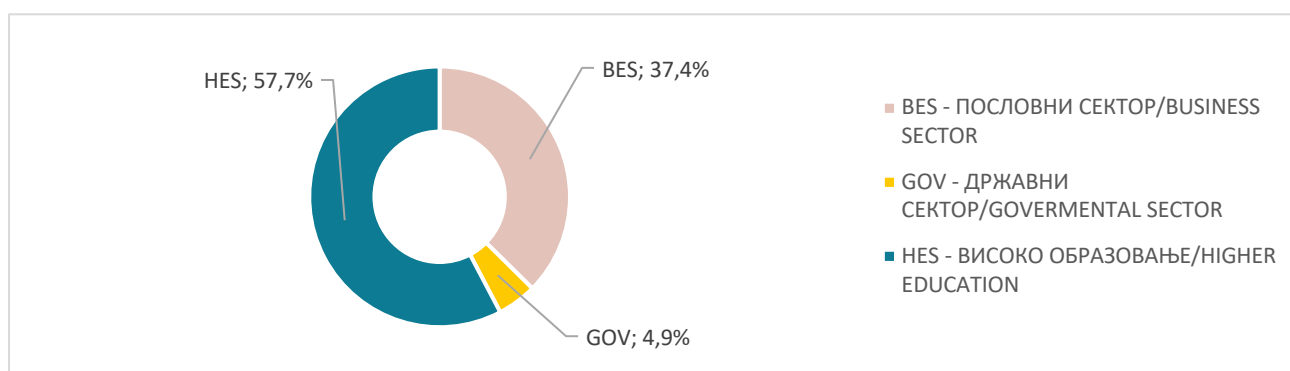
у хиљадама КМ/in thousands of BAM

	Укупно Total	Текући трошкови Current expenditures			Инвестициони издаци Capital expenditures	
		Укупно Total	Трошкови рада и трошкови накнада запосленима Labour costs	Остали текући трошкови Other current costs		
УКУПНО СЕКТОРИ	74 513	62 018	51 656	10 362	12 496	TOTAL SECTORS
Природне науке	14 756	14 301	12 706	1 595	455	Natural sciences
Инжењерство и технологија	37 229	26 053	21 877	4 176	11 176	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	2 383	2 138	1 677	461	245	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	5 437	5 009	2 463	2 546	428	Agricultural sciences
Друштвене науке	12 532	12 436	11 433	1 003	96	Social sciences
Хуманистичке науке	2 177	2 081	1 500	581	96	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	27 875	17 890	13 918	3 972	9 985	BUSINESS SECTOR
Природне науке	1 280	1 228	761	467	52	Natural sciences
Инжењерство и технологија	22 857	12 994	10 308	2 686	9 863	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	1 098	1 098	928	170	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	2 343	2 273	1 750	523	70	Agricultural sciences
Друштвене науке	116	116	96	20	-	Social sciences
Хуманистичке науке	181	181	75	106	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ДРЖАВНИ СЕКТОР	3 631	3 363	2 602	762	268	GOVERNMENTAL SECTOR
Природне науке	2 067	1 884	1 634	250	183	Natural sciences
Инжењерство и технологија	257	257	174	84	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	584	584	560	24	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	-	-	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	723	638	234	404	85	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	43 007	40 765	35 136	5 628	2 242	HIGHER EDUCATION
Природне науке	11 409	11 189	10 311	878	220	Natural sciences
Инжењерство и технологија	14 115	12 802	11 396	1 406	1 313	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	701	456	189	267	245	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	3 094	2 736	713	2 023	358	Agricultural sciences
Друштвене науке	12 416	12 320	11 337	983	96	Social sciences
Хуманистичке науке	1 273	1 262	1 191	71	11	Humanities

Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	-	-	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences

Г5. Бруто домаћи издаци за ИР према секторима и научној области, 2021

Gross domestic expenditure for R&D, by sectors and field of science, 2021

2.2. ИЗВОРИ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА ИР, 2021

SOURCE OF FINANCIAL FUNDS SPENT ON R&D, 2021

у хиљадама КМ/in thousands of BAM

	Укупно Total	Властита средства Own resources	Државна јавна средства Government resources	Универзитетска средства (високо школске установе) Higher education resources	Средства приватног непрофитног сектора Resources from private non-profit sector	Финансијска средства из иностранства Founds from abroad	
УКУПНО СЕКТОРИ	74 513	29 468	32 129	6 108	287	6 522	TOTAL SECTORS
Удио (%)	100%	39.5%	43.1%	8.2%	0.4%	8.8%	Contribution (%)
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	27 875	24 310	891	-	-	2 674	BUSINESS SECTOR
Удио (%)	100%	87.2%	3.2%	0.0%	0.0%	9.6%	Contribution (%)
ДРЖАВНИ СЕКТОР	3 631	-	2 522	-	-	1 110	GOVERNMENTAL SECTOR
Удио (%)	100%	0.0%	69.4%	0.0%	0.0%	30.6%	Contribution (%)
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	43 007	5 158	28 716	6 108	287	2 738	HIGHER EDUCATION
Удио (%)	100%	12.0%	66.8%	14.2%	0.7%	6.4%	Contribution (%)
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR
Удио (%)	-	-	-	-	-	-	Contribution (%)

2.3. СРЕДСТВА ЗА ИР ПРЕМА ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА (ПРИРУЧНИК FRASCATI), 2021

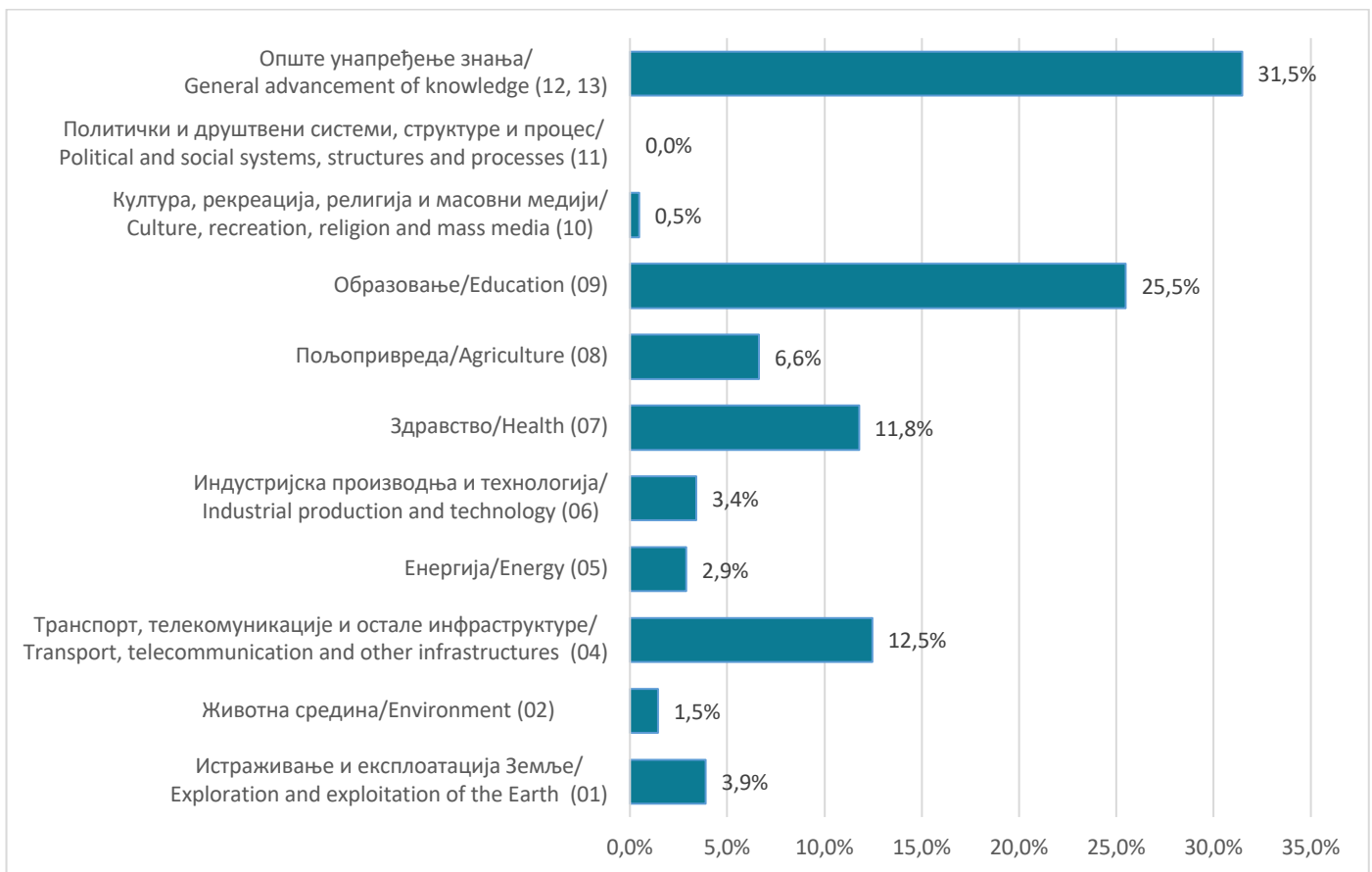
RESOURCES FOR R&D BY SOCIO-ECONOMIC GOALS (FRASCATI MANUAL), 2021

у хиљадама КМ/in thousands of BAM

	Укупно	Пословни сектор	Државни сектор	Високо образовање	Непрофитни сектор	
	<i>Total</i>	<i>Business sector</i>	<i>Governmental sector</i>	<i>Higher education</i>	<i>Non-profit sector</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	74 513	27 875	3 631	43 007	-	TOTAL SECTORS
Истраживање и експлоатација Земље (01)	2 911	1 730	1 181	-	-	Exploration and exploitation of the Earth (01)
Животна средина (02)	1 082	70	532	480	-	Environment (02)
Истраживање и експлоатација свемира (03)	-	-	-	-	-	Exploration and exploitation of space (03)
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре (04)	9 284	9 284	-	-	-	Transport, telecommunication and other infrastructures (04)
Енергија (05)	2 161	2 161	-	-	-	Energy (05)
Индустријска производња и технологија (06)	2 548	2 188	-	360	-	Industrial production and technology (06)
Здравство (07)	8 777	8 704	63	10	-	Health (07)
Пољопривреда (08)	4 947	2 343	-	2 604	-	Agriculture (08)
Образовање (09)	18 995	-	-	18 995	-	Education (09)
Култура, рекреација, религија и масовни медији (10)	354	-	354	-	-	Culture, recreation, religion and mass media (10)
Политички и друштвени системи, структуре и процес (11)	-	-	-	-	-	Political and social systems, structures and processes (11)
Опште унапређење знања (12, 13)	23 454	1 395	1 501	20 558	-	General advancement of knowledge (12, 13)
Одбрана (14)	-	-	-	-	-	Defence (14)

Г6. Средства за ИР према друштвено-економским циљевима (Приручник FRASCATI), 2021

Resources for R&D by socio-economic goals (FRASCATI Manual), 2021

2.4. БРУТО ДОМАЋИ ИЗДАЦИ ЗА ИР У ПОСЛОВНОМ СЕКТОРУ ПРЕМА ГЛАВНОЈ ДЈЕЛАНОСТИ (КД БИХ 2010), 2021

GROSSE DOMESTIC EXPENDITURE FOR R&D IN BUSINESS SECTOR BY MAIN ACTIVITY (NACE Rev. 2), 2021

у хиљадама КМ/in thousands of BAM

	Укупно Total	Текући трошкови Current expenditures			Инвестициони издаци Capital expenditures	
		Укупно Total	Трошкови рада и трошкови накнада запосленима Labour costs	Остали текући трошкови Other current costs		
УКУПНО	27 875	17 890	13 918	3 972	9 985	TOTAL
А – Пољопривреда, шумарство и риболов	2 343	2 273	1 750	523	70	A - Agriculture, forestry and fishing
Б – Вађење руда и камена	1 730	1 678	933	745	52	B – Mining and quarrying
Ц - Прерађивачка индустрија	9 898	4 439	3 003	1 436	5 459	C - Manufacturing
Д-Е – Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	3 613	3 102	2 792	310	511	D – Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Ј – Информације и комуникације	1 026	1 026	890	136	-	J – Information and communication
К – Финансијске дјелатности и	7 081	3 193	2 824	369	3 888	K – Financial and insurance activities

дјелатности осигурања						
М – Стручне, научне и техничке дјелатности	2 184	2 179	1 726	453	5	М – Professional, scientific and technical activities
Q – Дјелатности здравствене и социјалне заштите	-	-	-	-	-	Q – Human health and social work activities

2.5. БРУТО ДОМАЋИ ИЗДАЦИ ЗА ИР ПРЕМА СЕКТОРИМА И ВРСТАМА ИСТРАЖИВАЊА, 2021

GROSS DOMESTIC EXPENDITURE FOR R&D BY SECTOR AND TYPE OF RESEARCH, 2021

у хиљадама КМ/in thousands of BAM

	Укупно <i>Total</i>	Основна (темељна) истраживања <i>Basic research</i>	Примијењена истраживања <i>Applied research</i>	Експериментална (развојна) истраживања <i>Experimental development</i>	
СЕКТОРИ – УКУПНО	74 513	29 466	25 466	19 581	SECTORS – TOTAL
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	27 875	116	9 658	18 101	BUSINESS SECTOR
ДРЖАВНИ СЕКТОР	3 631	1 070	1 997	564	GOVERNMENT SECTOR
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	43 007	28 280	13 811	916	HIGHER EDUCATION
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR

2.6. ИЗВОРИ СРЕДСТАВА ЗА ИР У ПОСЛОВНОМ СЕКТОРУ ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ ПРЕДУЗЕЋА, 2021

RESOURCES FOR R&D IN BUSINESS SECTOR ACTIVITY BY COMPANY SIZE, 2021

у хиљадама КМ/in thousands of BAM

	Укупно <i>Total</i>	Пословни сектор <i>Business enterprise sector</i>	Државни сектор <i>Government sector</i>	Универзитетска средства (Високо школске установе) <i>Higher education sector</i>	Средства приватног непрофитног сектора <i>Private non- profit sector</i>	Финансијска средства из иностранства <i>Funds from abroad</i>	
ДО 9 ЗАПОСЛЕНИХ	824	-	-	-	-	824	TO 9 EMPLOYEES
ОД 10 ДО 49 ЗАПОСЛЕНИХ	3 189	1 338	1	-	-	1 850	FROM 10 TO 49 EMPLOYEES
ОД 50 ДО 249 ЗАПОСЛЕНИХ	3 586	2 696	890	-	-	-	FROM 50 TO 249 EMPLOYEES
ОД 250 ДО 499 ЗАПОСЛЕНИХ	9 013	9 013	-	-	-	-	FROM 250 TO 499 EMPLOYEES
ОД 500 И ВИШЕ ЗАПОСЛЕНИХ	11 263	11 263	-	-	-	-	FROM 500 AND MORE EMPLOYEES

3. БРОЈ ИСТРАЖИВАЧКО-РАЗВОЈНИХ РАДОВА ПРЕМА НАУЧНОЈ ОБЛАСТИ И ВРСТИ ИСТРАЖИВАЊА, 2021

NUMBER OF R&D PAPERS BY FIELD OF SCIENCE AND TYPE OF RESEARCH, 2021

	Укупно <i>Total</i>	Врста истраживања <i>Type research</i>			
		Фундаментална <i>Fundamental</i>	Примијењена <i>Applied</i>	Експериментална (развијна) <i>Experimental development</i>	
УКУПНО СЕКТОРИ	911	247	487	177	SECTORS - TOTAL
Природне науке	129	18	111	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	203	16	154	33	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	130	10	25	95	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	130	5	87	38	Agricultural sciences
Друштвене науке	196	86	100	10	Social sciences
Хуманистичке науке	115	112	2	1	Humanities
Мултидисциплинарне науке	8	-	8	-	Multidisciplinary sciences
ПОСЛОВНИ СЕКТОР	144	1	39	104	BUSINESS SECTOR
Природне науке	1	-	1	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	43	-	21	22	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	71	-	9	62	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	19	-	-	19	Agricultural sciences
Друштвене науке	-	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	2	1	-	1	Humanities
Мултидисциплинарне науке	8	-	8	-	Multidisciplinary sciences
ДРЖАВНИ СЕКТОР	168	113	33	22	GOVERNMENT SECTOR
Природне науке	2	2	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	25	-	25	-	Engineering and Technology

Медицинске и здравствене науке	23	-	1	22	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	7	-	7	-	Social sciences
Хуманистичке науке	111	111	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ	599	133	415	51	HIGHER EDUCATION
Природне науке	126	16	110	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	135	16	108	11	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	36	10	15	11	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	111	5	87	19	Agricultural sciences
Друштвене науке	189	86	93	10	Social sciences
Хуманистичке науке	2	-	2	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences
НЕПРОФИТНИ СЕКТОР	-	-	-	-	NON-PROFIT SECTOR
Природне науке	-	-	-	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	-	-	-	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	-	-	-	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	-	-	-	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	-	-	-	-	Social sciences
Хуманистичке науке	-	-	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences

4. ЈЕДИНИЦЕ КОЈЕ СЕ БАВЕ ИСТРАЖИВАЊЕМ И РАЗВОЈЕМ ПРЕМА СЕКТОРИМА, 2021

RESEARCH AND DEVELOPMENT UNITES BY SECTORS, 2021

	Укупно	Пословни сектор	Државни сектор	Високо образовање	Непрофитни сектор	
	Total	Business sector	Governmental sector	Higher education	Non-profit sector	
УКУПНО	60	17	18	25	-	TOTAL
Природне науке	6	2	2	2	-	Natural sciences
Инжењерство и технологија	25	11	8	6	-	Engineering and Technology
Медицинске и здравствене науке	7	1	1	5	-	Medical and Health sciences
Пољопривредне науке	8	1	1	6	-	Agricultural sciences
Друштвене науке	11	1	4	6	-	Social sciences
Хуманистичке науке	3	1	2	-	-	Humanities
Мултидисциплинарне науке	-	-	-	-	-	Multidisciplinary sciences

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Извори и методе прикупљања податка

Сврха статистичког истраживања „Истраживање и развој“ јесте праћење дјелатности ИР-а у Босни и Херцеговини. Истраживање се спроводи годишње ради прикупљања и објављивања података о запосленима који се баве ИР-ом, издацима и изворима средстава за ИР и о резултатима активности ИР-а.

Подаци су добијени на основуведеног годишњег статистичког истраживања. Пословни субјекти су испуњавали упитник ИР-1, високошколске установе упитник ИР-2, а државни и непрофитни сектор су испуњавали упитник ИР-3.

Дефиниције

Дефиниције подручја истраживања и развоја се заснивају на међународним стандардима које је поставио OECD и објавио у Фрасцати приручнику (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; издавач: OECD).

Истраживање и развој јесте системски стваралачки рад усмјерен повећању знања о природи, човјеку, култури и друштву те примјени насталих открића у пракси. Дијели се на основна, примијењена и развојна истраживања.

Основна (основна, базична) истраживања обухватају она истраживања која повећавају општи фонд научних чињеница и знања и која одређују нова подручја људског знања и спознаја, али која немају или не морају имати директну практичну примјену одбијених резултата. Основна истраживања откривају појаве, процесе, узрочно-посљедичне везе и законитости у природи, друштву и људском мишљењу, и то, прије свега, ради унапређења људског знања и стварања базичног знања, која даље служе као основа за примијењена и развојна истраживања и она немају директне комерцијалне циљеве.

Примијењена (апликативна) истраживања су теоријски или експериментални рад који се подразумева ради стицања нових знања, а који је усмјерен на рјешавање неког практичног задатка, односно остварење практичног циља. Примијењена истраживања проширују и продубљују постојећа знања ради рјешавања одређених проблема. Примијењена истраживања су усмјерена на откривање нових научних знања, примјену тих знања у сврху реализације одређених практичних циљева.

NOTES ON METHODOLOGY

Sources and methods of data collection

The purpose of the Research and development statistical survey is to monitor the research and development activity in Bosnia and Hercegovina. The survey is conducted annually with aim of collecting and publishing data on R&D employees, expenditure and sources of the funds for R&D, as well as the results of the R&D activity.

Data are obtained from the conducted annual statistical survey. Businesses enterprises filled the questionnaire IR-1, institutions of higher education IR-2, government and non-profit sector filled the questionnaire IR-3.

Definitions

Definitions of the field of research and development are based on international standards set by the OECD and published in the Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; publisher: OECD).

Research and development (R&D) *comprise systematic creative work aimed at increasing knowledge about nature, man, culture and society and its application in practice. It is divided into three activities: basic research, applied research and experimental development.*

The basic (fundamental) *researches include researches that increases the general fund of scientific facts and knowledge that define new areas of human knowledge and understanding, but who do not have a direct practical application of the results obtained. Basic researches reveal phenomena, processes, causality and the laws of nature, society and human thinking, and, above all, to advance human knowledge and creation of the knowledge base, which continues to serve as a basis for applied researches and development, and they have no direct commercial objectives.*

Applied (application) *researches are experimental or theoretical work undertaken to acquire new knowledge, which is aimed at solving a practical task or achievement of a practical goal. Applied researches expand and deepen exiting knowledge to solve specific problems. Applied researches are focused on the discovery of new scientific knowledge, application of such knowledge in order to realize specific commercial goals.*

Развојна (стручна) истраживања, односно експериментални развој је систематски рад, заснован на знањима стеченим основним или примијењеним истраживањима, односно практичном искуству, које је, прије свега, усмјерено на увођење нових или знатно побољшање постојећих поступака, производа и услуга. Развојна истраживања се још називају и технолошка усавршавања.

Научноистраживачки рад је систематска стваралачка активност којом се примјеном научних метода стичу нове научне спознаје, односно стваралачке користи постојећег знања за нове примјене.

Пословни сектор обухвата предузећа (привредне субјекте) и организације чија је примарна активност тржишна производња робе и услуга и њихова продаја по економским значајним цијенама, као и истраживачко-развојне јединице у саставу предузећа.

Високо образовање обухвата универзитете са јединицама у саставу, факултетима, академијама и научноистраживачким институтима, без обзира на изворе финансирања и правни статус. Овом сектору припадају и истраживачки институти и клинике који под непосредном контролом или управом високошколске организације.

Државни сектор обухвата организације, службе и друга тијела, осим високог образовања, која друштву пружају оне бесплатне заједничке услуге које се по тржишним условима не би могле осигурати, а представљају израз економске и социјалне политике друштва; према дефиницији, овај сектор обухвата активности администрације, одбране и регулисања јавног реда; здравство, образовање, културу и рекреацију и друге друштвене услуге. Јавна предузећа припадају јавном сектору.

Сектор непрофитних организација обухвата нетржишне приватне непрофитне организације које домаћинствима пружају услуге без наплате или по ниској цијени, ове организације могу бити основане од стране удружења грађана ради обезбјеђивања робе и услуга за чланове удружења или ради опште сврхе.

Истраживачи су стручњаци ангажовани на стварању нових знања, метода и система, те спровођењу истраживачких пројеката.

Стручни сарадници су запослени са високим образовањем који директно учествују са истраживачима при извршавању истраживачко-развојних задатака.

***Development (professional) researches** respectively experimental development is systematic work, based on the knowledge acquired on basic or applied researches or practical experience, which is, primarily, focused on the introduction of new or significantly improved exiting processes, products and services. Developmental researches are also called technological advancement.*

***Scientific researchers** are a systematic creative activity which goal is application of scientific insights, and creative use of exiting knowledge for new applications.*

***Business sectors** that includes companies (enterprises) and organizations whose primary activity is the market production of goods and services and to be sold at economically significant prices, as well as researches and development units within the company.*

***Higher education** covers universities with units in composition, faculties, academies and scientific research institutes, regardless of their funding sources and legal status. This sector also covers research institutes and clinics that are under the direct control or administration of higher education institutions.*

***Government sector** covers organisation, services and other bodies, except higher education, that provide the society with free common services, which could not be provided under market conditions and which represent an expression of the socio-economic policy of the society; by definition, this sector covers activities of administration, defense and public order; health care, education, culture, recreation and other social services. Public companies belonging to the public sector.*

***Sector of non-profit organisations** covers non-market private non-profit organisations which provide households with services free of charge or at low prices; these organisations may be established by citizens associations in order to provide association members with goods and services or for the general purpose.*

***Researches** are professionals engaged in the creation of new knowledge, methods and systems, and also in the management of the projects concerned.*

***Researches associates** are employees with higher education who participate directly with researches in carrying out researches and development tasks.*

Техничко особље су запослени који обављају технички дио истраживачко-развојног задатка, под надзором истраживача. Степен образовања је по правилу средњи, али може бити и виша и висока школа у зависности од стандардизације техничких задатака.

Руководеће особље су запослени који се већи дио радног времена баве управљачко-организацијским пословима; у супротном их треба разврстати у категорију „истраживачи“ или „стручни сарадници“.

Друго особље (помоћно) су запослени који обављају секретарске и друге административне послове, ако је њихов рад директно повезан са истраживачко-развојним пројектима. Ту се укључују под истим условима и руководиоци машина и уређаја и индустријски произвођачи и састављачи.

Еквивалент пуне запослености исказује се у човјек-годинама, а представља вријеме као удио пунога радног времена у којем запослени обављају послове из подручја истраживања и развоја (нпр. ако је једно лице радило на пословима истраживања и развоја шест мјесеци у пуном радном времену, то се приказује као 0,5 еквивалента пуне запослености).

Бруто домаћи издаци за истраживање и развој јесу укупни унутрашњи издаци за истраживање и развој на подручју државе у посматраној календарској години, а састоје се од текућих и инвестиционих издатака у бруто износу.

Текући издаци (трошкови) обухватају:

1) трошкове рада и трошкове накнада запосленима (бруто плате и накнаде бруто плата за све запослене у ИР дјелатности; друге накнаде запосленима у ИР, нпр. стипендије, награде и слично и остало.

2) остале текуће трошкове (материјалне трошкове на истраживачко-развојни рад – сировине, материјал, енергија; исплате на основу уговора о дјелу и ауторских уговора; дневнице, путне трошкове, репрезентацију и слично; и друге издатке).

Инвестициони издаци који обухватају издатке за земљиште и грађевинске објекте; машине и опрему; патенте, лиценце, студије и пројекте; софтвер и хардвер (који подразумева укупне трошкове везане за набавку рачунара, уређаја, система, компонената и опреме, као и трошкове набавке и развијања софтвера за сопствене потребе); и остале издатке.

Објављени истраживачки радови јесу радови објављени током календарске године.

***Technicians** are employees who perform the technical part of the research and development task, under the supervision of researchers. Education level is generally secondary, but may be higher; depending on the standardization of technical tasks.*

***Management** are employees who are more part-time engaged in managerial and organizational practices. Otherwise they should be classified in the category or „researches” or „professional staff”.*

***Other supporting staff** are employees who perform secretarial and other administrative tasks, if their work is directly related to research and development projects. There are included under the same conditions and executives of machine and equipment and industrial manufacturers and assemblers.*

***Full-time equivalent (FTE)** is expressed in person-years and presents time as a share of full working time in which persons in employment are engaged in the work related to researches and development (for example, if a person was engaged in works related to research and development for six months in full working time, it is expressed as 0.5 full-time equivalent – 0.5 FTE).*

***Gross domestic expenditure on R&D (GERD)** is the total intramural expenditure on R&D performed on the national territory during the reporting calendar year, and consists of gross current and investment expenditures.*

Current expenditures (costs) that include:

1) labour costs and the costs of compensation for employees (gross salary and allowances of gross wages for all employees in R&D activities, other compensation of employees in R&D, for example, fellowships, awards, etc.; and another expenses.

2) other current costs (material costs based on research and development- raw material, energy and payable on work contracts and copyright, contracts, salaries, travel costs representation etc., and other expenses).

***Investment expenditures** include expenditures for land and buildings, machinery and equipment, patents, licences, studies and projects, software and hardware (which including the total costs of the purchase of computers, devices, systems, components and equipment, and acquisitions costs or developing software for its own purposes) and other expenditures.*

***Published research** works are those published during the reporting year.*

Скраћенице

ФТЕ – еквивалент пуне запослености

ИР – истраживање и развој

OECD - Организација за економску сарадњу и развој

UNESCO - Организација Уједињених нација за образовање, науку и културу

EUROSTAT - Статистичка канцеларија Европске уније

Abbreviations

FTE – full-time equivalent

R&D – Research and Development

OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development

UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

EUROSTAT – Statistical office of the European Union

Публикује Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 911 911 | Телефакс/Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Интернетска страница/Web site: www.bhas.gov.ba

Одговорне особе/Responsible persons:

Велимир Јукић, помоћник директора за пословне статистике
Velimir Jukić, Assistant Director of Business Statistics

Фахир Канлић, шеф Одсјека за статистику индустрије и грађевинарства
Fahir Kanlić, Head of Department for Industry and Construction Statistics

Весна Ћужић, директор
Vesna Ćužić, Director

Саопштење приредиле: Ценита Бабић и Марија Остојић
Prepared by: Dženita Babić and Maria Ostojić

Размислите о очувању животне средине прије штампања документа.
Please consider the environment before printing this document.